

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἑκτος

Συνδρομὴ ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι: φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 ἰαννουαρίου ἐκάστου ἔτους: καὶ εἶναι ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

17 Σεπτεμβρίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Κωνσταντῖνος Νικολόπουλος.

Παρὰ τοῦ κ. Αἰμ. Λεγρὸν ἀπεστάλησαν ἡμῖν διάφοροι πρωτότυποι ἐπιστολαὶ τοῦ Κ. Νικολοπούλου καὶ Ν. Βάμβα. Ἐκ τούτων δημοσιεύομεν τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν τοῦ Ν. Βάμβα, ἐν Παρίσις: γραφεῖσαν, πρὸς τὸν Νικολόπουλον, ἐν ἔτει 1815. «Ἐλαβα, φίλε Νικολόπουλε, τὰ πολύτιμα δῶρα τῆς φιλογενείας σου, καὶ ἤλλα νὰ σὲ εὐχαριστήσω, καὶ νὰ παραπνεύθω ὁμῶς διὰ τί νὰ στερηθῇς τοιαῦτα κειμήλια. Ὅταν ἀξιωθῶ νὰ ἰδῶ τὴν δυστυχὴ μητέρα μας, ἀκριτὰ θέλει χαρὴν λαμβάνουσα δι' ἐμοῦ τὰς υἱικάς σου προσήσεις καὶ τὴν βεβαίωσιν ὅτι ποτὲ δὲν τὴν λησμονεῖς. Δὲν ἦτο χρεῖα νὰ ἰδῇ εἰς χεῖράς μου καὶ ἰδικὰ σου δῶρα, ἐνῇ ἡξεύρει ὅτι ἡ πονηρά της τύχη δὲν σ' ἔκαμε πλουσιωτέρον μου. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὕτως ἠθέλησες, ἀμέσως ἔγινε χρέος εἰς ἐμὲ νὰ καταστήσω τὸ τελευταῖον μάλιστα δῶρόν σου χρήσιμον εἰς τὴν πτωχὴν καὶ πολύτεκνον οἰκογενεάν μας. Ὑγιαίνει καὶ εὖχου με νὰ γένω ὠφέλιμος ὅσον δύναμαι εἰς τοὺς ἀδελφούς μας!»

Σ. τ. Δ.

Ὁ Κωνσταντῖνος Νικολόπουλος ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ ἐκ γονέων καταγομένων ἐξ Ἀνδριτζαίνης. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος μετέβη εἰς Παρίσιους, ἐνθα ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸν βίον συντελοῦντα διὰ τῶν κατ' οἶκον παραδόσεων τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Ἐν Παρίσις ἐσχετίσθη μετὰ πολλῶν σοφῶν Γάλλων, διωρίσθη δὲ ὑποβιβλιοθηκῆριος τοῦ Ἰνστιτούτου.

Βιβλιοφίλος ἢ μάλλον βιβλιομανὴς ἀναδειχθεὶς τοσοῦτον ἐφλέγετο ὑπὸ τοῦ πόθου τῆς προσκλήσεως βιβλίων, ὥστε πρὸς ἀγορὰν αὐτῶν διέθετε πάντα σχεδὸν τὸν μισθὸν του καὶ τὰ ἐκ τῆς κατ' οἶκον διδασκαλίας ἀπολαμβανόμενα, οὕτω δὲ κατήρτισε βιβλιοθήκην ἀμιλλωμένην πρὸς τὰς τῶν διασημοτέρων βιβλιοφίλων τῆς Εὐρώπης.

Ὁ Νικολόπουλος συνειργάσθη εἰς τὴν Παγκόσμιον Βιογραφίαν τοῦ Michaud, τ' ἀπομνημονεύματα τοῦ φιλέλληρος Maxime Raybaud, τὸν Λόγιον Ἑρμῆν, τὴν ἐν Παρίσις ὑπὸ τοῦ Σπυρ. Κοντοῦ ἐκδιδομένην Μέλισσαν κλ. Ἐξέδωκε μετὰ μακρῶν προλεγομένων τὰ συγγράμματα τοῦ φίλου του Ζαλύκη (Κοινωνικὴν συνθήκην τοῦ Ρουσσώ καὶ Διάλογον περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως), καὶ, ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Ἀγαθοφρων ὁ Λακεδαιμόνιος», διάφορα φυλλάδια καὶ μετέφρασεν εἰς ἀνομοιοκαταληκτοὺς στίχους τῆς

καθωμιλημένης εἰδύλλια τινὰ τοῦ Θεοκρίτου.

Ἀπεβίωσεν ἐν Παρίσις τῷ 1842 κληροδοτήσας τὴν πλουσίαν βιβλιοθήκην του εἰς τὸ σχολεῖον τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος του Ἀνδριτζαίνης.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκενς.

Συνίεξις· ἰδί. σελ. 578.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Ἐν ᾧ ὁ Ὀλιβερ παρουσιάζεται μετὰ δυνάμειος ἐνεργῶν.

Μετὰ δοκιμασίαν ἑνὸς μηνὸς ὁ Ὀλιβερ ἐκρίθη ἄξιος νὰ γίνῃ ὀριστικῶς μαθητευόμενος· τότε ἀκριβῶς ἦτο καλὴ χρονία ἐπιδημιῶν· τὰ φέρετρα, ἵνα ἐμπορικὴν ἔκφρασιν μεταχειρισθῶμεν, ἦσαν εἰς ὕψωσιν· ἐντὸς ὀλίγων δ' ἑβδομάδων ὁ Ὀλιβερ ἐκτῆσατο πολλὴν πείραν. Ἡ ἐπιτυχία τῆς εὐφυοῦς ἐπιχειρήσεως τοῦ κυρίου Σάουαρμπερρυ ὑπερεξηκόντισε πάσας τὰς προσδοκίας αὐτοῦ. Οἱ πρεσβύτατοι τῶν κατοίκων δὲν ἐνεθυμοῦντο νὰ ἐνέσκηψεν ἄλλοτε τοσοῦτω σποδρὰ καὶ τοσοῦτω θανατηφόρος εἰς τὰ παιδία ὀστρακιά· πολλοὶ λοιπὸν ἦσαν αἱ κηδεῖαι, ὧν ἐπὶ κεφαλῇς ἐβάδιζεν ὁ μικρὸς Ὀλιβερ, φέρων πῖλον μετὰ ταινίας πενθίμου μέχρι γονάτων κατιούσης, πρὸς ἐκπληξιν καὶ θαυμασμόν πασῶν τῶν μητέρων. Ὁ Ὀλιβερ συνώδευσεν τὸν κύριόν του ὡσαύτως καὶ εἰς πάσας σχεδὸν τὰς κηδεῖας τῶν ἐνηλίκων, ὅπως προσκλήσῃται τὴν ἀπάθειαν τῆς στάσεως καὶ τὴν ἐντελὴ ἀναισθησίαν, τὰ προσήκοντα εἰς τέλειον νεκρόπομπον, πολλάκις δὲ ἔσχεν εὐκαιρίαν νὰ παρατηρήσῃ μετὰ πόσης ἐγκαρτερήσεως καὶ γαλήνης κατάρθουν πολλοὶ μεγαλόψυχοι ἄνθρωποι νὰ ὑφίστανται τὴν ὀδυνηρὰν δοκιμασίαν τῆς ἀπωλείας συγγενῶν.

Οὕτω παραδείγματος χάριν, ὁ δάκις παρηγ· γέλλετο εἰς τὸν Σάουαρμπερρυ ἡ κηδεῖα πλουσίου τινὸς γέροντος ἢ γραΐας, ἐχόντων μέγαν ἀ-

ριθμὸν ἀνεψίων, οἵτινες κατὰ τὴν τελευταίαν ἀσθένειαν ἐφαίνοντο ἀπαρηγόρητοι, καὶ οἵτινες οὐδ' ἐπὶ παρουσίᾳ ξένων κατῴρθουν νὰ συγκρατήσωσι τὴν ἐαυτῶν θλίψιν, ἐδείκνυντο οὗτοι οἵκαδ' ὡς οἶόν τε εὐτυχεῖς, φαῖδροι καὶ νύχαριστημένοι, συνδιαλεγόμενοι ἀλλήλοις μετὰ τοσούτης εὐθυμίας καὶ ἡσυχίας πνεύματος, ὥς μὴδεμίαν ἀπώλειαν ὑπέστησαν. Σύζυγοί τινες ὀφίσταντο μετὰ θαυμασίας ψυχικῆς γαλήνης τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐαυτῶν συζύγων, ἐν ᾧ ἀφ' ἐτέρου πολλὰι γυναῖκες, φέρουσαι τὸ πένθος τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, προσεπάθουν νὰ το καταστήσωσιν ὡς οἶόν τε ἐλκυστικόν· ἀξιοπαράτητον ἐπίσης ἦτο, ὅτι ἐκεῖνοι, ὧν ἡ λύπη ἀκατάσχετος ἐξεδηλοῦτο κατὰ τὴν κηδείαν, κατεπραῦνοντο ἐπανερχόμενοι οἵκαδ' καὶ πρὸ τῆς ὥρας τοῦ τέτου παρηγοροῦντο ἐντελῶς. Τὸ ἐνταῦθ' ἐπίρργον καὶ παραμυθητικὸν θέαμα τοῦτο, ἐξήγειρεν εἰς ὑπατον βαθμὸν τὴν ἐκπληξιν τοῦ Ὀλιβερ.

Ἐν τῇ ιδιότητί μου ὡς βιογράφου δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω μετὰ θετικότητος ἂν τὸ παράδειγμα τοσούτων ἀγαθῶν ἀνδρῶν παρώρμα τὸν Ὀλιβερ εἰς ἐγκαρτέρησιν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἐξηκολούθησεν ὑπομένων ἀνεκτικώτατα τὴν τυραννίαν καὶ τὰς θόρυβους τοῦ Νῶε Κλάυπολ, αἵτινες ἐπετάθησαν τὰ μέγιστα ἀφ' ὅτου ἡ ζηλοτυπία αὐτοῦ ἐξήφθη, βλέποντος τὸν παρείσκατον νεήλυδα, ἐστολισμένον μὲ πῖλον μετὰ πενθίμου ταινίας, καὶ μέλαιναν ῥάβδον φέροντα, ἐν ᾧ αὐτὸς, ὁ ἀρχαιότερός του, ἐξηκολούθει φέρον τὸν ὡς χύτραν σκουφον, τὰς δερματίνας ἀναζυρίδας, τὴν ἐνδυμασίαν ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀπόρου παιδὸς τῆς φιλοπώλου εταιρίας· ἐπίσης ἐκακομεταχειρίζετο αὐτὸν καὶ ἡ Καρλόττα, ὅπως μιμηθῇ τὸν Νῶε, ἡ δὲ κυρία Σάουαρμπερρυ ἦν κεκηρυγμένη ἐχθρὰ αὐτοῦ, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ σύζυγός της διέκειτο πρὸς αὐτὸν εὐμενῶς· εἰς τρόπον ὥστε ὁ Ὀλιβερ παλαιῶν συγχρόνως κατὰ τοῦ συνασπισμοῦ τούτου καὶ τῆς ἀποστροφῆς, ἣν διήγειρον αὐτῷ αἱ κηδεῖαι, πολλῶν ἀπείχε τοῦ νὰ εὐρίσκηται εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν τοῦ ποντικοῦ τοῦ μύθου ἐν τῷ ὀλλανδικῷ τυρῷ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνέβη γεγονὸς σπουδαιότατον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ὀλιβερ Τουίστ. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἴσως φανῇ ἐκ πρώτης ὄψεως ὅλως ἀσήμαντον, συνετέλεσεν ὅμως ὅπως μετατρέψῃ καὶ μεταβάλλῃ ἐντελῶς τὸ μέλλον αὐτοῦ.

Ἡμέραν τινὰ, κατὰ τὴν συνήθη τοῦ γεύματος ὥραν ὁ Ὀλιβερ καὶ ὁ Νῶε κατήλθον εἰς τὸ μαγειρεῖον πρὸς ἑκτακτον εὐωχίαν· ὅπως φάγωσι μικρὸν τεμάχιον προθείου κρέατος, μίαν λίτραν καὶ ἡμίσειαν κρέατος ἐκ τῶν κοινοτάτων. Ἀλλ' ἡ Καρλόττα εἶχεν ἐξέλθει καὶ κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτῆς ὁ πειναλὲς καὶ κακοήθης κύριος Νῶε

Κλάυπολ, ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἠδύνατο κάλλιστα νὰ διέλθῃ τὴν ὥραν τοῦ ἡ πειράζων καὶ βασιανίζων τὸν μικρὸν Ὀλιβερ.

Πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ἀθώας ταύτης διασκέδασεως ὁ Νῶε ἤρχισε τραβῶν τὰ ὄψα καὶ τὴν κόμην τοῦ Ὀλιβερ καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι ἦτο καπὸνι. Τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ ὁποῦ θὰ τὸν ἀναιθάξουν εἰς τὴν κρεμάλα· τέλος δὲν ἔμειναν κακοήθειας τὰς ἀποίας νὰ μὴ εἶπεν, ὅπως ἐπὶ μᾶλλον πειράξῃ αὐτόν. Ἰδὼν ὅμως ὅτι μεθ' ὅλα ταῦτα ὁ Ὀλιβερ δὲν ἔκλειεν, ὁ Νῶε ἐδοκίμασεν εὐφύεστερον μέσον· ἔκαμεν ὅτι πλεῖστοι μικρόνοες συνήθως κάμνουσιν ἵνα φανῶσιν εὐφρεῖς· προσέφυγεν εἰς προσωπικότητα.

«Μικρὲ νόθε! εἶπεν ὁ Νῶε· πῶς ἔχει ἡ κυρία μήτηρ σας;

— Εἶναι ἀποθαμένη, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ. Μὴ μου λέγῃς τέτοια λόγια, σὲ παρακαλῶ.»

Τὸ παιδίον ἠρρυθρίασε ταῦτα λέγον. Ἡ ἀναπνοὴ αὐτοῦ κατέστη ταχυτέρα, βλέπων δὲ τὴν συστολὴν τῶν χειλέων καὶ τῶν ῥωθῶνων του ὁ κύριος Κλάυπολ ἐνόμισεν ὅτι ταχέως θὰ ἐξεροήγνυτο εἰς κλαυθμούς· ἐπετέθη λοιπὸν σφοδρότερον.

«Καὶ ἀπὸ τί ἀπέθανεν ἡ μητέρα σου; εἶπεν ὁ Νῶε.

— Ἀπὸ ἀπελπισίαν, καθὼς μοῦ εἶπαν, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ, ὥσει καθ' ἑαυτὸν ὀμιλῶν· καὶ θαρρῶ πῶς καταλαμβάνω κ' ἐγὼ τί σημαίνει τέτοιος θάνατος.

— Τρα, λα λά, τα τα τατά, μικρὲ νόθε! εἶπεν ὁ Νῶε ἰδὼν ὅτι ἐν δάκρυον ὑγράνε τὴν παρειάν τοῦ παιδός. Τί σε κάνει νὰ κλαυνοῖς ἔτσι;

— Ὅχι βέβαια τοῦ λόγου σας, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ, σπεύδων νὰ σπογγίσῃ τὸ δάκρυον· μὴ τὸ πάρῃς πῶς μ' ἔκαμες τοῦ λόγου σου νὰ κλαύσω.

— Ἀ, ἀλήθεια; δὲν σ' ἔκαμα ἐγὼ; εἶπεν ὁ Νῶε μυκτηριστικῶς.

— Ὅχι, δὲν μ' ἔκαμες τοῦ λόγου σου, ὑπέλαβεν ὁ Ὀλιβερ ξηρῶς· ἀλλὰ φθάνει πλέον· μὴ εἰπῇς λόγον γιὰ τὴν μητέρα μου· εἶναι τὸ καλλίτερον ὁποῦ ἡμπορεῖς νὰ κάμῃς.

— Εἶναι τὸ καλλίτερον ὁποῦ ἡμπορῶ νὰ κάμω! ἀνεκραύχασεν ὁ Νῶε. Ἀλήθεια! μοῦ πῆρες πολὺ θάρρος, χαντακωμένε! Φαίνεται πῶς ἡ μητέρα σου ἦτανε ὠραία γυναῖκα, ἔ!»

Καὶ ἐνταῦθα ὁ Νῶε ἔσεισεν ἐκφραστικῶς τὴν κεφαλὴν καὶ συνέστειλεν ὅσον ἡμπορεῖ τὴν μικρὰν κοκκίνην μύτην του.

«Ξέρεις πολὺ καλὰ, ὀρφανέ, ἐξηκολούθησεν ὁ Νῶε, ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς σιγῆς τοῦ Ὀλιβερ καὶ μὲ τόνον προσπεποιημένης συμπαιθείας (τὸν προσβλητικώτατον πάντων), «ξέρεις πολὺ καλὰ πῶς σὺ δὲν φταῖς· κάνεις δὲν φταῖς εἰς αὐτά»

ἔξερεις βέβαια, ἔκθετε, πῶς ἡ μητέρα σου ἦτο τοῦ δρόμου. . .

— Πῶς εἶπες; ἡρώτηтен ὁ Ὀλιβερ, ἐγείρων ζωηρῶς τὴν κεφαλὴν.

— Γυναῖκα τοῦ δρόμου, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Νῶε· καὶ ἂν θέλῃς, καλλίτερα ὅπου ἀπέθανε, διότι ἂν ἐξοῦσε θὰ τὴν εἶχαν φυλακὴ, ἢ ἐξορία, ἢ θὰ τὴν ἐστελναν ἔς τὴν κρεμάλα, καὶ αὐτὸ πιστεύω περισσότερον.»

Τὸ πρόσωπον τοῦ Ὀλιβερ μετέλλαξε χροιάν ὥρμησε, καὶ ἀνατρέψας καὶ καθίσμα καὶ τράπεζαν, ἤρπασε τὸν Νῶε ἀπὸ τὸν λαίμῳ, τὸν ἔσεισε μετὰ τοσαύτης λύσεως, ὥστε συνεκρούσθησαν οἱ ὀδόντες του, καὶ συγκεντρώσας πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ τὸν ἐκτύπησε τόσῃ δυνατῇ, ὥστε τὸν κατέρριψεν ἐκτάδην.

Πρὸ μιᾶς ἔτι στιγμῆς τὸ παιδίον ἐκείνο ἦν πρῶτον καὶ ἀνεκτικώτατον· ἀλλὰ τὸ θάρρος αὐτοῦ ἐξηγέρθη ἐπὶ τέλους, ἡ δὲ κατὰ τῆς μνήμης τῆς μητρὸς του προσβολὴ τὸ κατέστησε παράφορον. Ἡ καρδίᾳ του ἐπάλλετο σφοδρῶς, ἡ στάσις του ἦτο ὑπερήφανος, τὸ δὲ βλέμμα ὀξύ καὶ ζωηρότατον. Τὰ πάντα εἶχον μεταβληθῇ ἐν αὐτῷ, ἥδη ὅτε εἶδεν ἐκτάδην πρὸ τῶν ποδῶν του τὸν ἀνάνδρον αὐτοῦ βασανιστὴν καὶ ἀντέκρουζεν αὐτὸν μετὰ δυνάμεως, οἷαν πρῶτον ἥδη ἐβλεπεν ὅτι ἦτο ἱκανὸς νάναπτύξῃ.

«Τρέξατε! ἐκραύγαζεν ὁ Νῶε· Καρλόττα, κυρά! Μ' ἐσκότωσε βοήθει! βοήθει! Ὁ Ὀλιβερ ἐλίσσασθε! Καρ. . . λόττα!»

Εἰς τὰς ὥρυγας τοῦ Νῶε ἡ Καρλόττα ἀνταπεκρίθη δι' ὀξείας φωνῆς, καὶ ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ δι' ἔτι ὀξυτέρης. Ἡ πρώτη εἰσώρμησεν εἰς τὸ μαγειρεῖον διὰ τινος πλαγίας θύρας, ἡ δὲ ἑτέρα ἔστη ἐπὶ τῆς κλίμακος, ὅπως πρότερον βεβαιωθῇ μή τοι ἐξετίθει τὴν ζωὴν τῆς προχωροῦσα.

«Ἄ! μικρὲ κακοῦργε! ἀνεκράνυσεν ἡ Καρλόττα συσφίγγουσα τὸν Ὀλιβερ πάσῃ δυνάμει, καὶ εἶχε δυνάμιν ἀνδρὸς εὐρώστου καὶ σφριγῶντος, ἃ, ἀχάριστε! σκυλί! φονιά!»

Καὶ πᾶσαν συλλαβὴν συνώδευεν ἡ Καρλόττα διὰ γρόνθου ἰσχυροτάτου, πρὸς μεῖζονα δόξαν τῆς κοινωνίας, ἥς παρίστατο πρόμαχος.

Ὁ γρόνθος τῆς Καρλόττας δὲν ἦτο ἐλαφρὸς· ἀλλ' ἐκ φόβου μὴ δὲν ἐπαρκέσῃ πρὸς κατεύνασιν τῆς ὀργῆς τοῦ Ὀλιβερ, ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ ἐρριψοκινδύνευσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς συνέλαβε τὸ παιδίον, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας ἐγρατχοῖνιζε τὸ πρῶτον του. Τέλος καὶ ὁ Νῶε, ἐπωφεληθεὶς τῶν πλεονεκτημάτων τῆς θέσεώς του, ἡγέρθη καὶ ἤρχισε τύπτων τὸν Ὀλιβερ ἐκ τῶν ὀπισθεν.

Τοιαύτη γυμναστικὴ, ἀρκούντως οὕσα κοπιώδης, δὲν ἡδύνατο νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺ ὅταν πάντες ἐκουράσθησαν νὰ κτυπῶσιν, ἔσुरαν τὸ παιδίον κραυγάζον καὶ ἀνθιστάμενον, ἀλλὰ μὴ

δόλως ἀπενθαρρυνθὲν, εἰς τὸ κελλάριον, ἔνθα ἐκλείδωσαν αὐτό. Ἀκολούθως ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ ἔπεσεν ἐξηντημένη ἐπὶ τινος καθίσματος καὶ ἐξεράγη εἰς δάκρυα.

«Θεέ μου! ἡ κυρά ἐλιποθύμησεν! εἶπεν ἡ Καρλόττα. Νῶε, ἀγάπη μου, γρήγορα ἕνα ποτῆρι νερό!»

— Ἄ! Καρλόττα, εἶπεν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ λαλοῦσα ὡς ἡδύνατο, παρὰ τὴν λιποθυμίαν αὐτῆς καὶ τὸ ἄφθονον ψυχρὸν ὕδωρ ὅπερ ὁ Νῶε κατέχευε κατὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤμων τῆς. «ὦ! Καρλόττα, πόσῳ ὄφτηνὰ τὴν γλυτώσαμε καὶ δὲν μᾶς ἐσκότωσεν ὅλους κάμμιὰ νύκτα εἰς τὸ κρεβάτι ποῦ κοιμώμεθα!»

— Ἄ! ὄφτηνὰ, πολὺ ὄφτηνὰ, κυρά, ἀλήθεια, ἀπεκρίνατο ἡ Καρλόττα. Ἐλπίζω μονάχα πῶς αὐτὸ θὰ μάθῃ τὸν ἀφεντικὸ νὰ μὴ ξαναπαίρῃ ἀπὸ αὐτοῦ τοὺς φονιάδες, ποῦ εἶναι φτιασμένοι γιὰ σκοτωμοὺς καὶ κλεψιαῖς ἀπὸ τὰ μικρά τοὺς νύχια. Τὸν καψερὸ τὸν Νῶε! τὸν εἶχε μισοσκοτωμένον ὅταν ἔμπευκα.

— Τὸ καυμένο τὸ παιδί! εἶπεν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ ῥίπτουσα ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα συμπαθείας μεστόν.

Ὁ Νῶε εἰς τοῦ ὁποῖου τὸ ἀνάστημα οὐδὲ μέχρι τῶν ὤμων ἐφθάνεν ὁ Ὀλιβερ, βλέπων τοιαύτην συμπάθειαν ἐκδηλουμένην ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐσπόγγιζε διὰ τῆς παλάμης τοὺς ὀφθαλμοὺς, κλαίων καὶ δολολίζων.

«Τί νὰ κάμωμεν; ἀνέκραξεν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ. Ὁ ἄνδρας μου εἶναι βγαλμένος ἐξω· κάνεις ἄνδρας δὲν εἶναι ἔς τὸ σπίτι. Καὶ ὁ Ὀλιβερ προτοῦ περάσουν δέκα λεπτά τῆς ὥρας θὰ ἔχῃ σπασμένη μὲ τῆς κλωτσιαῖς τὴν πόρτα.»

Οἱ σφοδροὶ πράγματι κλονισμοὶ τῆς θύρας ὑπὸ τοῦ Ὀλιβερ, καθίστων πιθανώτατον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

«Θεέ μου! Θεέ μου! τί ἔξερω καὶ ἐγὼ, κυρά, εἶπεν ἡ Καρλόττα. . . Νὰ φωνάξουμε τὴν ἀστυνομία;

— Ἡ τοὺς χωροφύλακας; προσέθηκεν ὁ κύριος Κλάυπολ.

— Ὅχι, ὅχι, εἶπεν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ, ἐνθυμηθεῖσα τὸν παλαιὸν φίλον τοῦ Ὀλιβερ. Νῶε, τρέξε εἰς τοῦ κυρίου Μπάμμπλ καὶ εἰπέ του νὰ ἔλθῃ ἀμέσως, χωρὶς νὰ χάσῃ οὔτε στιγμήν· μὴ ζητᾷς νὰ φορέσῃς τὸ κασκέττο σου. Κάμε γρήγορα ἔς τὸ δρόμο κράτει ἕνα μαχαίρι ἔς τὸ μάτι σου γιὰ νὰ παύσῃ ἡ φλόγῳσι.»

Ὁ Νῶε ἔσπευσε πράγματι καὶ ἐξώρμησε τάχιστα. Οἱ δὲ διαβάται οὐχὶ μικρὸν ἐξεπλάγησαν, βλέποντες ἕνα ἄπορον παῖδα τρέχοντα ἀπνευστί, ἀσκεπῇ καὶ μὲ λεπίδα μαχαίρας ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ὁ Ὀλιβερ ἐπιμένει εἰς τὴν ἀνυποταξίαν.

Ὁ Νῶε Κλάυπολ ἔτρεξεν εἰς τὰ τέσσαρα καὶ

μόνον πρὸ τῆς θύρας τοῦ πτωχοκομείου ἔσται ὅπως ἀναπνεύσῃ. Περιέμεινεν ἐπὶ ἓν λεπτόν περὶ του, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐπαναλάβῃ καλῶς τοὺς ὀλολυγμοὺς, καὶ νὰ προσποιηθῇ ἔκφρασιν βαθυτάτου ἄλγους καὶ τρόμου. Ἀκολουθῶς ἐκρουσεν ἀποτόμως τὴν θύραν, καὶ πρὸ τοῦ ἀνοίξαντος αὐτὴν γέροντος πένιτος τοσοῦτω θλιβεράν παρέστησε φυσιογνωμίαν, ὥστε ἐκεῖνος καίτοι εἰθισμένος νὰ βλέπῃ περὶ ἑαυτὸν μορφὰς δυστυχῶν πάντοτε, ὡπισθοδρόμησε μετ' ἐκπλήξεως.

«Τί νὰ ἔπαθε αὐτὸ τὸ παιδί; ἐσκέφθη ὁ γέρον πτωχός.

— Κύριε Μπάμμπλ! κύριε Μπάμμπλ!» ἐκραύγαζεν ὁ Νῶε, προσποιούμενος ἀκατάσχετον τρόμον, καὶ τοσοῦτω δυνατὰ, ὥστε οὐχὶ μόνον ἤκουσθη παρὰ τοῦ Μπάμμπλ, καίτοι βαρεῖαν ἔχοντος τὴν ἀκοήν, ἀλλὰ καὶ τόσον τὸν ἐτρόμαξεν, ὥστε ἐξῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν ἀσκεπῆς, χωρὶς τὸν τρίκωχον πῖλόν του· εἶναι δὲ τοῦτο περίστασις ἀξιοσημείωτος καὶ ἀληθῶς περίεργος, καταδεικνύσα ὅτι καὶ εἰς ἐνοριακὸς κλητὴρ ἔτι, ὑπὸ τὸ κράτος αἰφνιδίας καὶ ἰσχυρᾶς συγκινήσεως διατελῶν, δύναται πρὸς στιγμὴν νὰ τὰ χάσῃ καὶ λησμονήσῃ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἀξιοπρέπειαν. «ὦ! κύριε Μπάμμπλ, εἶπεν ὁ Νῶε· ὁ Ὀλιβερ, σὲρ, ὁ Ὀλιβερ Τουίστ. . .

— Τί! τί! ἠρώτησε διακόψας αὐτὸν ὁ κύριος Μπάμμπλ. Μήπως. . . μήπως ἔδραπέτευσεν;

— Ὁχι, ὄχι, σὲρ, δὲν ἔδραπέτευσεν... ἀλλὰ δὲν συμμαζεύεται, ἀπεκρίνατο ὁ Νῶε. . . Ἦγες νὰ με σκοτώσῃ, σὲρ, καὶ ὕστερα ᾗτῃς νὰ σκοτώσῃ τὴν Καρλόττα καὶ τὴν κυρά. ὦ! σὲρ, ὦ! σὲρ, — ὦ ἡ πλάτη μου! ὦ τὸ κεφάλι μου! ὦ! ἡ κοιλιά μου!»

Καὶ ὁ Νῶε ἐμόρφαξε παντοειδῶς, ὅπως ὁ κύριος Μπάμμπλ ὑποθέσῃ ὅτι κατὰ τὴν βιαίαν καὶ ἀγρίαν ἐπίθεσιν τοῦ Ὀλιβερ Τουίστ ἔπαθεν ἐσωτερικόν τι κατάγμα, ἐξ οὗ ὑπέφερε φρικώδεις πόνους.

Ἰδὼν ὁ Νῶε τὴν ἐντύπωσιν, ἣν οἱ λόγοι αὐτοῦ παρήγαγον ἐπὶ τοῦ κυρίου Μπάμμπλ, ἠθέλησε νὰ τον συγκινήσῃ ἔτι πλεον, ὀλολύζων δυνατώτερα ἀπὸ πρὶν διὰ τὰς πληγὰς του· ὅταν δ' εἶδε νὰ διέρχεται τὴν αὐλὴν τὸν κύριον μετὰ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον, οἱ ὀλολυγμοὶ κατήντησαν ὠρυγαί, διότι σπουδαϊότατον ἐθεώρησε νὰ ἐφελέκυσῃ τὴν προσοχὴν καὶ νὰ διεγείρῃ τὴν συμπάθειαν τοῦ ἐν λόγῳ κυρίου.

Καὶ πράγματι εἴλκυσε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, διότι δὲν ἔκαμε τρία βήματα καὶ ἐστράφη ἀποτόμως, ὅπως ἐρωτήσῃ διατί ὁ χαῦμένος ἐκεῖνος ὥρυετο τοιοῦτοτρόπως καὶ διατί ὁ κύριος Μπάμμπλ δὲν τὸν ἐφιλοδῶρει μετὰ ὀλίγα ξυλοκοπήματα διὰ νὰ ἐναρθρώσῃ εὐκρινέστερον τὰ πάράπονά του.

«Εἶναι ἓνας ἄπορος παῖς, σὲρ, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ, τὸν ὁποῖον ἐκόντεψε νὰ

σκοτώσῃ ὁ μικρὸς Τουίστ. Ὑπὸ τὴν ἐγγλύτωσιν.

— Διάβολε, ἤμην βέβαιος, ἀνεφώνησεν ὁ κύριος μετὰ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον· εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶχα μίαν προαίσθησιν πῶς αὐτὸς ὁ σατανᾶς θὰ καταντήσῃ εἰς τὴν κρεμάλα.

— Ἡθέλησε ἀκόμη νὰ σκοτώσῃ καὶ τὴν ὑπηρέτριαν, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, κάτωχρος ἐκ φόβου.

— Καὶ τὴν κυρά του ἀκόμη, προσέθηκεν ὁ κύριος Κλάυπολ.

— Καὶ ὕστερα καὶ τὸν ἀφεντικό του, ἔ, Νῶε; εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ.

— Ὁχι, γιατί ἦταν ὕδαλμένος ὁ Νῶε, ἀλλοιῶς θὰ τον ἐσκότανε, ἀπεκρίνατο ὁ Νῶε. Ἐλεγε πῶς ἤθελε νὰ τον σκοτώσῃ.

— Ἄ! εἶπεν αὐτὸ, παλληκάρι μου; ὑπέλαβεν ὁ κύριος τοῦ λευκοῦ ἐσωκαρδίου.

— Μάλιστα, σὲρ, ἀπεκρίνατο ὁ Νῶε· καὶ ἡ κυρά μου παρακαλεῖ πολὺ τὸν κύριον Μπάμμπλ νὰ κοπιάσῃ ἀμέσως νὰ δώσῃ κἄμποσο ξύλο τοῦ Ὀλιβερ, γιατί ὁ ἀφέντης λείπει.

— Ἀναμφιβόλως, παλληκάρι μου,» εἶπεν ὁ κύριος μετὰ τὸ λευκὸν ἐσωκάρδιον, μειδιῶν καλοκάγαθως καὶ θωπεύων διὰ τῆς χειρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ Νῶε, ὅστις ἦτο τοῦλάχιστον κατὰ τρεῖς δακτύλους ὑψηλότερος αὐτοῦ. Εἶτα προσέθηκε· «Εἶσαι καλὸ καὶ ἄξιο παλληκάρι· νὰ, πάρε μίαν πένναν γιὰ τὸν κόπο σου. Μπάμμπλ, πάρε τὸ ραβδί σου καὶ πῆγαινε ἔς τῶν Σάουαρμπερρυ. Δὸς του ἓνα καλὸ μπερντάχι· δὲν θέλει λύπησι, Μπάμμπλ.

— Ὁχι, σὲρ, βέβαια ὄχι, ἀπεκρίνατο ὁ κλητὴρ, προσθεὶς καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἄκρον τῆς ράβδου του.

— Καὶ εἰπὲ τοῦ Σάουαρμπερρυ νὰ μὴ τὸν λυπᾶται καθόλου· τοῦ κάκου θὰ πᾶν ὅλα ἐὰν δὲν τοῦ δίδουν τακτικὰ ἀπὸ ἓν καλὸν ξύλον, εἶπεν ὁ κύριος μετὰ τὸ λευκὸν ὑποκάμισον.

— Θὰ νοιασθῶ, σὲρ,» ἀπεκρίνατο ὁ κλητὴρ. Καὶ φορέσας τὸν τρίκωχον πῖλον καὶ λαβὼν τὴν ράβδον του, ὁ κύριος Μπάμμπλ ἔλαβεν ἐν τάχει μετὰ τοῦ Κλάυπολ τὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐργολάβου κηδεῶν ἄγουσαν.

Ἡ κατάστασις δὲν εἶχε βελτιωθῇ. Ὁ κύριος Σάουαρμπερρυ δὲν εἶχεν ἔτι ἐπιστρέψει, ὁ δὲ Ὀλιβερ ἐξηκολούθει νὰ λακτίζει μετὰ δυνάμεως τὴν θύραν τοῦ κελλαρίου. Ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ καὶ ἡ Καρλόττα τοσοῦτον ἀλλοκοτῶς ἀπεικόμισαν τὴν ἀγριότητα τοῦ παιδίου, ὥστε ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐθεώρησε συνετὸν νὰ προβῇ εἰς διαπραγματεύσεις προτοῦ ἀνοίξῃ τὴν θύραν. Ἐν πρώτοις λοιπὸν ἐλάκτισε τὴν θύραν ἐν εἰδὲι προσιμίου· ἀκολουθῶς προσαρμόζων τὸ στόμα εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου, εἶπε διὰ φωνῆς ἡχηρᾶς καὶ ἐπιβλητικῆς·

«Ὀλιβερ!

— Ἐλα, ἀνοίξατε τὴν θύραν, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον.

— Ἀναγνώριζεις τὴν φωνὴν ἢ ὁποία τοῦ ὀλιβεῖ; Ὀλίβερ; εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυλ.

— Ναί.

— Καὶ δὲν φοβεῖσαι καθόλου, κύριε; Καὶ δὲν τρέμεις εἰς τὴν φωνὴν μου, κύριε; εἶπεν ὁ Μπάμμυλ.

— Ὅχι! ἀπεκρίθη μετὰ θάρρους τὸ παιδίον.

Τοιαύτῃ ἀπόκρισις, ὅπως διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἀναμενόμενῃν, ἀπὸ ἐκείνην εἰς ἣν ἦτο συνειθισμένος ὁ κύριος Μπάμμυλ, τὸν ἐνέβαλεν εἰς δισταγμόν. Ἀπεμακρύνθη τῆς ὁπῆς τοῦ κλειθροῦ, ὑψώσεν ἀξιοπρεπῶς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ σῶμα, καὶ ἠτένισεν ἀλληλοδιαδόχως τρεῖς μάρτυρας τῆς σκηνῆς ἐκείνης, ἐν μεγαλοπρεπεῖ καὶ ἐμφαντικῇ σιγῇ.

«Βλέπετε, κ' ὁ Μπάμμυλ, εἶπεν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ, πρέπει νὰ ἐτρελάθῃ. Ἐνα παιδί ὀλίγο νὰ ἤτανε ὡς τὰ σωστά του δὲν θὰ ἐτολμοῦσε νὰ σας ὁμιλήσῃ ποτὲ μὲ αὐτὸν-τὸν τρόπον.

— Δὲν εἶναι τρέλα, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμυλ μετὰ τινὰς στιγμὰς βαθείας σκέψεως· εἶναι τὸ κρέας.

— Τὸ κρέας! ἀνεφώνησεν ἐκπληκτος ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ.

— Ναί, κυρά μου, τὸ κρέας, τὸ κρέας, ἐπανάλαβεν ὁ κύριος Μπάμμυλ μετ' αὐθεντικοῦ ἤθους. Τὸν ἐθρέψατε ἔξω τοῦ μέτρου, κυρά μου. Ἐκάματε νὰ τοῦ γεννηθοῦν ψυχὴ καὶ νοῦς τεχνητὰ, ὅπου δὲν ἔχουν τὸν τόπον τους εἰς ἀνθρώπους τῆς τάξεώς του. Οἱ κύριοι σύμβουλοι, ὅπου εἶναι φιλόσοφοι πρακτικοὶ θὰ σας τὸ εἰποῦν αὐτὸ, κυρά Σάουαρμπερρυ. Τί τὰ θέλουν οἱ πτωχοὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν; Δέν μας φθάνει ποῦ ἔχουμε τόσα βάσανα νὰ τους συντηροῦμεν τὴν ζωὴν εἰς τὸ σῶμά τους! Ἐὰν ἐδίδες μόνον μπουλουγοῦρι καὶ τίποτε ἄλλο εἰς αὐτὸ τὸ παιδί, ποτὲ δὲν θὰ συνέβαιναν αὐτὸ ὅπου συνέβηκε!

— Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ, ὑψούσα μετὰ θλίψεως τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὴν στέγην τοῦ μαγειρείου της. Αὐτὰ παθαίνει ὅστις εἶναι γενναιοδωρὸς.»

Ἡ γενναιοδωρία τῆς κυρίας Σάουαρμπερρυ πρὸς τὸν Ὀλίβερ συνίστατο εἰς ἐπιδαψίλευσιν αὐτῷ ἀθλίων ἀποραγίων, τὰ ὅποια μόνον διὰ πέταγμα ἦσαν καλὰ. Ὡστε ἦτο δεῖγμα μεγάλης αὐταπαρνήσεως ἐκ μέρους της τὸ νὰ μὴ θελήσῃ νάρνηθῇ τὴν βαρεῖαν κατηγορίαν, ἣν κατ' αὐτῆς ἐπέριψεν ὁ Μπάμμυλ καὶ ἥς ἦτο ἐντελὴς ἀθῶα καὶ ἐν λόγῳ, καὶ ἐν ἔργῳ καὶ ἐν διανοίᾳ.

«Νὰ σας εἰπῶ, εἶπεν ὁ Μπάμμυλ πρὸς τὴν κυρίαν χαμὰι νεύουσιν τοὺς ὀφθαλμούς· τὸ μόνον ὅπου ἔχομεν νὰ κάμωμεν τώρα, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἶναι νὰ τὸν ἀφήσωμεν εἰς τὸ κελ-

λάρι μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ὥς ποῦ νὰ τὸν ἀδυνατίσῃ ἢ πείνῃ, καὶ ὕστερα νὰ τὸν ἐβγάλωμεν ἔξω καὶ ὅλον τὸν καιρὸν ὅπου θὰ μένῃ ἐδῶ μόνον μπουλουγοῦρι νὰ τοῦ δίνετε διὰ τροφήν του. Κατάγεται ἀπὸ πολὺ κακὴν οἰκογένειαν, ἀπὸ γονεῖς θυμώδεις, κυρά Σάουαρμπερρυ· ἡ νοσοδόμος καὶ ὁ γιατρὸς μοῦ εἶπαν πῶς ἡ μάννα του ἐπέρασε τόσαις κακοπάθειαις καὶ κόπους ποῦ καθεὶ ἄλλη καλὴ γυναῖκα δὲν θὰ βαστούσε, ἀλλὰ θὰ πέθαινε πρὸ καιροῦ.»

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ λόγου τοῦ κυρίου Μπάμμυλ, ὁ Ὀλίβερ ὅστις ἤκουσεν ὁπωσούν τὸν διάλογον ἐνδοθεν, ἐνόησας ὅτι γίνεται λόγος περὶ τῆς μητρὸς του, ἐπανάλαβε τὰ κατὰ τῆς θύρας λακτίσματα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ συνδιάλεξις καθίστατο ἀδύνατος. Τότε ἦλθε καὶ ὁ κύριος Σάουαρμπερρυ· τῷ ἀφηγήθησαν τὸ πρᾶξικόπημα τοῦ Ὀλίβερ μετ' ὅλων τῶν ὑπερβολῶν, ὡς αἱ γυναῖκες ἔκριναν καταλλήλους νὰ ἐξεγείρῃσι τὴν ὀργὴν αὐτοῦ· ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ κελλαρίου, καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ περιλαιοῦ τὸν μικρὸν ἀντάρτην.

Τὰ ἐνδύματα τοῦ Ὀλίβερ εἶχον κατασχισθῇ ἐν τῇ πάλῃ. Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦτο καθημαγμένον, ἡ δὲ κόμη ἐπιπτεν ἐν ἀταξίᾳ πρὸ τοῦ μετώπου. Ἡ ὀργή του ὅμως δὲν εἶχε κατευνασθῇ καὶ ἐξερχόμενος τῆς φυλακῆς του, ἀντὶ νὰ φανῇ πεφοβισμένος, ἐξηκόντισεν ἀπειλητικὸν βλέμμα κατὰ τοῦ Νῶε.

«Πολὺ χαριτωμένο παιδί εἶσαι! εἶπεν ὁ κύριος Σάουαρμπερρυ, ῥαπίζων τὸν Ὀλίβερ.

— Ὑβρίσε τὴν μητέρα μου, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλίβερ.

— Ἐ! καὶ αὐτὸ ἂν ἤτανε. . . ἀχάριστε, μπιρμπάντη, εἶπεν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ· δὲν εἶπεν ὅσα τῆς ἐχρειάζοντο· ἤξιζε πολὺ χειρότερα.

— Ὅχι, εἶπε τὸ παιδίον.

— Ναί, ναί! εἶπεν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ.

— Εἶσαι ψεύτρια! εἶπεν ὁ Ὀλίβερ.

Ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ ἐξερράγη εἰς δάκρυα, ὁ δὲ χείμαρρος τῶν δακρύων μηδένα ἐνδοιασμὸν κατέλειπεν εἰς τὸν σύζυγόν της. Ἐὰν ἐπὶ στιγμὴν ἐδίσταζε νὰ τιμωρήσῃ αὐστηρότατα τὸν Ὀλίβερ, θὰ ἀπεδείκνυτο τρανῶς, συμφώνως πρὸς τὰ διέποντα τὰς μεταξὺ ἀνδρογύνων ἐριδας ἐθιμα, ὅτι ἦτο θηρίον, ἀσπλαγχνος σύζυγος, ὃν ἀξιοκαταφρόνητον καὶ ἐκτὸς τοῦ προσώπου μηδὲν ἀνθρώπινον ἔχον, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν καὶ τοσαῦτα ἄλλα εὐάρεστα ἐπίθετα, ἅτινα ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν πληθύος ἀδυνατοῦμεν νὰ καταριθμήσωμεν ἐνταῦθα.

Δέον νὰ ἀναγνώρισωμεν ὅτι ὅσον ἐξήρτητο ἐξ αὐτοῦ, (ἄλλ' ἢ ἐξουσία του ἦν λίαν περιορισμένη), ἦτο εὐμενῶς ὑπὲρ τοῦ παιδίου διατεθειμένος, εἴτε διότι εὗρισκε τὸ συμφέρον του, εἴτε διότι ἡ σύζυγός του τὸ ἀπεστρέφετο. Ἄλλ'

ὁ χείμαρρος τῶν δακρύων ἀφείλε πᾶν μέσον ὑπεκφυγῆς. Κατὰ συνέπειαν τοσοῦτον αὐστηρῶς ἐτιμώρησε τὸν Ὀλιβερ, ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ ἔμεινε νύχαριστημένη καὶ ἡ ἐνοριακὴ βράδδος τοῦ κυρίου Μπάμμπλ ἀπέβη περιττή. Τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ὁ Ὀλιβερ ἐκλείσθη ἐν τινι σκοτεινῇ ὁπῇ ὅπισθεν τοῦ μαγεῖριου, συντρόφους ἔχων τὴν ἀντλίαν καὶ τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου. Τὴν δ' ἐσπέραν ἡ κυρία Σάουαρμπερρυ, ἀφ' οὗ ἐξετόξευσε πρότερον μυρίας ὑβριστικὰς ἐκφράσεις κατὰ τῆς μνήμης τῆς μητρὸς του, τῇ ἤνοιξε τὴν θύραν, καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν κλίνην του, ἐν ᾗ συγχρόνως ὅτε Νῶε καὶ ἡ Καρλόττα ἐπεδαψίλευον αὐτῷ ἀνηλεεῖς σαρκασμούς.

Ἐν τῷ στυγνῷ καὶ θλιβερῷ νεκρικῷ ἐργατηρίῳ τὰ αἰσθήματα τοῦ Ὀλιβερ, ἀφενθέντος μόνου, εὗρον ἐλευθέραν διέξοδον. Ὅσα ὑπέστη πολλοὺς στοχασμοὺς ἐξήγειρον ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ παιδός. Ἦκουσε μετὰ περιφρονήσεως τοὺς σαρκασμούς καὶ ἄνευ γογγυσμοῦ ἐδέχθη τὰς ματιγώσεις διότι ἡσθάνετο ἀναπτυσσόμενον ἐν ἑαυτῷ υπερῆφάνον τι αἰσθημα, ὅπερ θὰ ἐκώλυεν αὐτὸν νὰ ἐκφράσῃ παράπονόν τι καὶ ἂν ἔτι τὸν ἑκαίον ζωντανόν· ἀλλὰ νῦν ὅτε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἰδῇ ἢ ἀκούσῃ αὐτόν, ἔγονάτισεν ἐπὶ τοῦ δαπέδου καὶ κρύψας τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν ἔχυσε τοιαῦτα δάκρυα, οἷα πρὸς τιμὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως πρέπει νὰ εὐχόμεθα νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς ὅσον ἐνεσθιν ὀλιγώτερον νὰ χύνωσι παιδιὰ τοιαύτης τρυφερᾶς ἡλικίας.

Ἐπὶ πολὺ ἔμεινε ὁ Ὀλιβερ ἀκίνητος ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ. Τὸ κηρίον εἶχε σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν τακῇ ὅταν ἠγέρθη· παρετήρησε μὲ προφύλαξιν περὶ αὐτοῦ καὶ ἠκούσθη προσεκτικῶς ἀκολουθῶς ἀπέσπυρεν ἀθροῦς τοὺς μοχλοὺς τῆς θύρας τῆς εἰσόδου καὶ εἶδεν εἰς τὴν ὁδόν.

Ἡ νύξ ἦν ζοφερά καὶ ψυχρά· τὰ ἄστρα ἐράνησαν εἰς τὸ παιδίον πλεῖστον ἀπομεμακρυσμένα τῆς γῆς, ἀφ' ὅσον ποτὲ εἶδεν ἄνεμος δὲν ἔπνεε· ἡ σκιὰ τῶν δένδρων ἐφαίνετο ἀκίνητος ὅλως καὶ εἶχε τι τὸ ἀποτρόπαιον καὶ νεκρικόν. Ἐπανέκλεισεν ἀθροῦς τὴν θύραν καὶ εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῶν τελευταίων ἀκτίνων τοῦ κηρίου περισυνήγαγεν ἐν τάχει τὰ ὀλίγα αὐτοῦ πράγματα εἰς ἓν μανδῆλιον, ἐκάθησεν ἐπὶ τινος θρανίου, καὶ ἀνέμενε νὰ χαράξῃ τὸ λυκαυγές.

Μόλις ἀκτὶς φωτὸς παρεισέδυσε διὰ τῶν σχισμᾶδων τῶν παραθύρων καὶ ἀμέσως ὁ Ὀλιβερ ἠγέρθη καὶ ἀπέσπυρεν ἐκ νέου τοὺς μοχλοὺς. Ἐορίψε περὶ αὐτὸν βλέμμα δειλόν, ἐδίστασεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἀκολουθῶς ἐτράβηξεν ὅπισθεν τοῦ τῆν θύραν· εὗρίσκετο ἐν τῇ ὁδῷ.

Ἐκύτταξε δεξιὰ καὶ ἀριστερᾶ, ἀμνηχανὼν τίνα ὁδὸν νὰκολουθήσῃ. Ἐνεθυμήθη ὅτι εἶχεν ἰδεῖ φορτηγὰ ἀμάξια, ἅτινα ἐξερχόμενα τῆς πόλεως ἀνῆρχοντο εἰς τὸν λόφον· ἔλαβε τὴν αὐτὴν

διεύθυνσιν, καὶ ἔφθασεν εἰς μικρὰν ἀτραπὸν, ἥτις εἴξευρεν ὅτι ἔφερε διὰ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν δημοσίαν ὁδόν· ἀκολουθήσας ταύτην, ἤρχισε βαδίζων ἐν τάχει.

Ἀνεμνήσθη τότε ὅτι τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἀτραπὸν ἠκολούθει ὅταν τρέχων ὅπισθεν τοῦ κυρίου Μπάμμπλ, ἐπανάρχετο ἐκ τῆς ἐξοχῆς εἰς τὸ πτωχοκομεῖον. Ἡ ὁδὸς ἔφερε κατευθεῖαν εἰς τὸν ἀγροτικὸν οἰκίσκον· ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει ταύτῃ ἡ καρδία του ἐπάλλετο σφοδρότατα, καὶ μόνοι ἀπερᾶσιζε νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὸ ἐργαστήριον. Ἀλλ' εἶχε κάμει πολὺν δρόμον καὶ εἶχε πλέον φωτίσει, ὥστε ἐσκέφθη ὅτι ἀδύνατον νὰ μὴ τον ἐβλεπέ τις καθ' ὁδόν. Προεχώρησε λοιπόν.

Ἐφθασε πρὸ τοῦ οἰκίσκου· οὐδὲν ἐδείκνυνεν ὅτι οἱ μικροὶ αὐτοῦ κάτοικοι εἶχον ἐξυπνήσει τόσον πρῶτ'. Ὁ Ὀλιβερ ἔστη καὶ ἔοριψε λαθραῖον βλέμμα εἰς τὸν κῆπον· παιδίον τι μόνον εὗρίσκετο ἐν αὐτῷ, ἐκρίζουν ἐκ τινος μικροῦ τετραγώνου τεμαχίου γῆς παράσιτα χόρτα· ὅταν ἤγειρε πρὸς στιγμὴν τὴν ὥραν αὐτοῦ κεφαλὴν, ὁ Ὀλιβερ ἀνεγνώρισεν ἓνα τῶν παλαιῶν συντρόφων του. Ὁ Ὀλιβερ μεγάλως ἐχάρη ἐπανιδὼν αὐτόν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του· διότι καίτοι νεώτερον αὐτοῦ τὸ παιδίον ἐκεῖνο διετέλεσε πάντοτε ὁ μικρὸς σύντροφος καὶ συμπαίκτης αὐτοῦ· ποσάκις ἐπεινάσκει, ἐμαστιγώθησαν καὶ ἐφυλακίσθησαν ὁμοῦ!

«Ψτ! Δίκ!» ἔκραξεν ὁ Ὀλιβερ.

Τὸ παιδίον ἔτρεξεν εἰς τὴν θύραν καὶ ἐπέρασε τὰς κατεσκληκυίας αὐτοῦ χεῖρας διὰ τῶν κιγκλίδων, ὅπως τὸν δεξιωθή.

«Εἶναι ῥύπνιος κάνεις, Δίκ;

— Ὁχι, ἐγὼ μοναχά.

— Νὰ μὴν εἰπῇς πῶς με εἶδες, Δίκ, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Ὀλιβερ· φεύγω γιατί με κτυποῦν καὶ με κακομεταχειρίζονται, Δίκ· πάγω ναῦρω τύχη· μακριά, μακριά ὅσω ἔμπορέσω. Πόσω κίτρινος εἶσαι!

— Ἀκουσα τὸν γιατρό νὰ λέγῃ πῶς θὰ πεθάνω, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον ὑπομειδιῶν· πῶς καλὰ ἔκαμες κ' ἐπέρασες ἀπὸ 'δῶ· ἀλλὰ νὰ μὴ σε κρατῶ περισσότερο· τρέξε, φεύγα.

— Ναί, ναί, ἀλλὰ θέλω νὰ σου εἰπῶ καλὴν ἐντάμωτιν, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ. Θά σε ξαναἰδῶ, Δίκ, εἶμαι βέβαιος· καὶ τότε θὰ ἦσαι γερό καὶ εὐτυχισμένο.

— Θὰ ἦμαι εὐτυχισμένο, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, μόνον ὅταν ἀποθάνω καὶ ὅχι προτύτερα. Ὁ γιατρός ἔχει δίκαιον, Ὀλιβερ, γιατί συχνὰ ὄνειρεύομαι ἀγγέλους καὶ γλυκὰ πρόσωπα, ὅπου δὲν ξαναβλέπω ὅταν ἐξυπνῶ. Φίλησέ με! προσέθηκε τὸ παιδίον, ἀναρριχώμενον εἰς τὴν μικρὰν θύραν καὶ περιβάλλον διὰ τῶν λεπτῶν βραχιόνων του τὸν τράχηλον τοῦ Ὀλιβερ. Εἰς τὸ καλὸν, ἀγαπητέ μου φίλε! Ὁ Θεὸς νὰ σε εὐλογῇ!

Ἡ εὐχὴ αὕτη ἐξήρχετο ἐκ τῶν χειλέων μικροῦ παιδίου, ἀλλ' ἦτο ἡ πρώτη ἐπιδασκευομένη τῷ Ὀλιβερ. Οὐδέποτε δέ, ἐν μέσῳ τῶν δοκιμασιῶν, τῶν θλίψεων καὶ τῶν βρασάνων τοῦ βίου, ἐλησημόνησεν αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Ὁ Ὀλιβερ μεταβαίνει εἰς Λονδῖνον καὶ συναντᾷ καθ' ὅδον ἀλλόκοτον τινα *reclamer*.

Ἦτο ὀγδόη ἡ ὥρα, ὅτε ὁ Ὀλιβερ ἐφθασεν εἰς τὴν δημοσίαν δδὸν· καίτοι δὲ ἦν ἀπομεικρυσμένος πέντε μίλια τῆς πόλεως, ἔτρεξεν ὁμως καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκούπτετο ὅπως φραγμῶν μέχρι τῆς μεσημβρίας, ἐκ φόβου μὴ καταδιωχθῇ καὶ συλληφθῇ· ἐκάθησε πλησίον ὁρου τινός· τῆς δδοῦ διὰ νάναπαυθῇ καὶ τὸ πρῶτον τότε ἤρχισε νὰ σκέπτηται περὶ τοῦ μέρους, ὅπερ ἔπρεπε νὰ ἐκλεξῇ διὰ νὰ κερδαίνῃ τὸν ἄρτον του.

Ὁ ὅρος, παρὰ τὸν ὁποῖον εἶχε καθήσει, ἔγραψε μεγάλῳι γραμμασιν ὅτι ἀπείχεν ἐξδομήκοντα μίλια τοῦ Λονδίνου· τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ταύτης νῆας σκέψεις ἐγέννησεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ παιδός. Ἐσκέφθη νὰ μεταβῇ εἰς Λονδῖνον, ἐνθα οὐδεὶς, οὐδ' αὐτὸς ὁ κύριος Μπάμπλ θὰ κατῴρθου νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ! πολλὰκις εἶχεν ἀκούσει τοὺς ἀπόρους γέροντας τοῦ πτωχοκομείου λέγοντας ὅτι ἔξυπνος νέος οὐδέποτε εἶναι δυνατὸν νὰ περιέλθῃ εἰς ἐνδειαν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ πόλει, καὶ ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν Λονδίῳ μέγα ὑπάρξεις, τὰ ὁποῖα οὐδὲ νὰ φαντασθῶσι καὶ δύνανται οἱ ἀνταρπέντες ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἦτο λοιπὸν τὸ καταλληλότατον μέρος εἰς παιδίον ἄνευ καταφυγίου, προωρισμένον νὰ ποθάνῃ εἰς τὸν δρόμον, ἐὰν δὲν προσέτρεχέ τις πρὸς βοήθειάν του. Τοιαῦτα ἀναλογιζόμενος ἠγέρθη καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

Ἠλάττωσεν ἔτι κατὰ τέσσαρα μίλια τὴν χωρίζουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Λονδίνου ἀπόστασιν, χωρὶς νὰ συλλογισθῇ ὅσα εἶχε νὰ ὑποστῇ πρὸ τοῦ φθᾶσθαι εἰς τὸ τέμα τῆς ὁδοιπορίας του· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σκέψις αὕτη ἤρχισεν ὑποφώσκουσα ἐν τῇ διανοίᾳ του, ἐβράδυνε τὸ βῆμά του καὶ ἤρχισε νὰ σκέπτηται περὶ τῶν μέσων τῆς εἰς Λονδῖνον μεταβάσεως. Εἰς τὸ δέμα αὐτοῦ εἶχεν ἓν κομμάτιον ἄρτου, ἓν παλαιῶν ποκάμισον, δύο ζεύγη περιποδίων, καὶ εἰς τὸ θυλάκιόν του μίαν πένναν, ἣν ὁ κύριος Σάουαρμπερρυ εἶχε φιλοδώρησει αὐτῷ μετὰ τινα κηδείαν, καθ' ἣν διεκρίθη ὑπὲρ τὸ σύνθηρος. Πολὺ καλὸν εἶναι νὰ ἔχῃ καὶ ἡρξαι ἐν ἄσπρον ὑποκάμισον, ἐσκέπτετο ὁ Ὀλιβερ, καὶ δύο ἐλεεινὰ ζεύγη περιποδίων καὶ μίαν πένναν· ἀλλ' εἶναι πολὺ μικρὸν ἐφόδιον δι' ὁδοιπορίαν ἐξήκοντα πέντε μιλίων πεζῇ καὶ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος. Ὡς πολλοὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, εἶχεν ὁ Ὀλιβερ τὸ πνεῦμα ἐξυ καὶ εὐρετικώτατον πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν δυσχερειῶν, ἀλλὰ βραδὺ καὶ ἀμβλύτατον πρὸς ἀνακάλυψιν μέσων ὑ-

περνικήσεως αὐτῶν. Εἰς τρόπον ὥστε ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἐσκέφθη χωρὶς νὰ εὕρῃ τὴν ζητουμένην λύσιν, ἔθηκε τὸ μικρὸν δέμα του ἐπὶ τοῦ ἐτέρου ὤμου καὶ ἐτάχυνε τὸ βῆμα.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην διήνυσεν εἴκοσι μίλια, χωρὶς νὰ βάλῃ εἰς τὸ στόμα του ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ τεμαχίου τοῦ ἄρτου καὶ τινων ποτηρίων ὕδατος, τὰ ὁποῖα καθ' ὁδὸν ἐζήτησεν εἰς τὴν θύραν καλυβῶν. Τὴν νύκτα εἰσῆλθεν εἰς τι λειβάδιον, ἐχώθη εἰς σωρὸν χόρτου καὶ ἀπεφάσισε νὰ περιμένῃ ἐκεῖ μέχρι τῆς αὐγῆς. Κατ' ἀρχὰς κατελήφθη ὑπὸ αἰσθήματος φόβου, ἀκούων τὸν ἄνεμον συρίττοντα θλιβερώς ἐπὶ τῆς ἐρήμου πεδιάδος. Ἐπεῖνα καὶ ἐκρύωνεν, εὗρίσκετο δὲ εἰπέρ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀπομεινωμένος· ἡ κόπῳσις ὁμως τῆς δδοῦ ἐπήνεγκεν αὐτῷ ταχὺν ὕπνον, καὶ πρόσκαιρον λήθην τῶν παθημάτων του.

Ἐγερθεὶς τὴν πρωΐαν, ἤσθάνθη ὅτι τὰ μέλη του ἦσαν ἀπονεναρκωμένα ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τόσον ἐπεῖνα, ὥστε ἠγόρασε διὰ τῆς πέννας ὀλίγον ἄρτον εἰς τὸ πρῶτον χωρίον, ὅπερ εὗρεν ἐμπρός του. Δὲν εἶχε διανύσει πλέον τῶν δώδεκα μιλίων, ὅτε κατέλαβεν αὐτὸν ἐκ δευτέρου ἡ νύξ. Οἱ πόδες του εἶχον ἐξοιδανθῇ, αἱ δὲ νῆμαι ἦσαν τοσούτον ἐξησθενωμέναι, ὥστε ἔτρεμον· ἡ δευτέρα νύξ ἦν διήλθεν ἐν ὑπαιθρῳ, ἐν ᾧ ὁ καιρὸς ἦτο ὑγρὸς καὶ ψυχρὸς, ἐξήντησεν ἐντελῶς τὰς δυνάμεις του. Καὶ ὅταν ἠθέλησε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του μόλις ἠδυνήθη νὰ συρθῇ. Περιέμεινεν εἰς τοὺς πρόποδας λόφου τινός νὰ διέλθῃ ἐν λεωφορείῳ, καὶ ἐζήτησεν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν ἐπιβατῶν· ἀλλ' οὐδεὶς προσέσχεν εἰς αὐτὸν, εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ὅστις τὸν παρετήρησε, τῷ εἶπε νὰ περιμένῃ νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, καὶ ἐκεῖ νὰ τοῖς δεῖξῃ πόσον ἐμπορεῖ νὰ τρέξῃ διὰ νὰ κερδήσῃ ἡμίσειαν πένναν. Ὁ ταλαίπωρος Ὀλιβερ ἀπεπειράθη νὰκολουθήσῃ τὸ λεωφορεῖον, ἀλλὰ δὲν τὸ κατῴρθωσε, διότι ἦτο ἐξηντημένος καὶ οἱ πόδες του καταπληγωμένοι· τότε ὁ ἐπιβάτης τοῦ λεωφορείου ἐπανέθηκε τὴν ἡμίσειαν πένναν εἰς τὸ θυλάκιόν του, λέγων ὅτι ἦτο μικρὸς ἀκαμάτης, ἀνάξιος ἐλέους. Τὸ λεωφορεῖον ἀπεμακρύνθη, καταλίπον ὅπισθεν νέφη κονιορτοῦ.

Εἷς τινα χωρία ἦσαν ἐπὶ τῆς δδοῦ πάσσαλοι φέροντες, ἐπὶ κορυφῆς πίνκας, γνωστοποιούντας ὅτι πᾶς ὁ ἐπαιτῶν τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν· ἡ γνωστοποίησις αὕτη ἐφόβιζε πολὺ τὸν Ὀλιβερ, ὅστις ἀπεμακρύνετο τάχιστα. Ἀλλαχοῦ ἴστατο πρὸ τῆς αὐλῆς πανδοχείων, καὶ μὲ οἰκτράν ὄψιν παρετήρει τοὺς εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους, μέχρις οὗ ἡ πανδοχεῖα διέτασσε τινα τῶν ὑπηρετῶν νὰ διώξῃ τὸ παράξενο ἐκεῖνο παιδί, τὸ ὁποῖον ἐστάκετο ἐκεῖ βέβαια διὰ νὰ εὕρῃ εὐκαιρίαν νὰ κλέψῃ τίποτε· ἐὰν ἐτόλμα νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην πρὸ τῆς θύρας ἀγορτικοῦ τινὸς οἰκίσκου, εἰς τὰς δέκα φορὰς ἐννεάκις ἡπεί-

λουν ὅτι θ' ἀπολύσῃσι κατ' αὐτοῦ τὸν μολοσσόν· ἐὰν ἐτόλμα νὰ προβάλῃ τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς θύρας ἐργαστηρίου τινός, τὸν ἐφοβέριζον ὅτι θὰ προσκαλέσῃσι τὸν ἐνοριακὸν κλητῆρα, καὶ εἰς τὴν ἀπειλὴν ταύτην ἔτρεχε, μὴ εἰξεύρων ποῦ νὰ κρυθῇ.

Βέβαιον εἶναι ὅτι ἂν ἔλειπεν ἀγαθός τις ὁδοφύλαξ καὶ μία φιλεύσπλαγχνος γραῖα τὰ δεινὰ τοῦ Ὀλιβερ θὰ συνετομεύοντο, ὅπως τὰ τῆς μητρὸς του, δηλαδὴ θάπέθνησκεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ἀλλ' ὁ μὲν ὁδοφύλαξ ἔδωκεν αὐτῷ ἄρτον καὶ τυρίον, ἡ δὲ γραῖα κυρία, ἥς ὁ ἔγγονος ναυαγήσας περιεπλανᾶτο ἴσως εἰς μεμακρυσμένον τι μέρος τοῦ κόσμου, ἐλυπήθη τὸ πτωχὸν ὄρφανόν καὶ τῷ ἔδωκεν ὅ τι ἐπέτρεπεν αὐτῇ ἡ πενία τῆς συνοδεύουσα τὸ θοῖον μὲ λόγους τόσον γλυκεῖς καὶ ἀγαθοῦς, καὶ μετὰ ταῦτα δάκρυα συμπαθείας, ὥστε μεῖζονα ἐνέποιήσαν ἐντύπωσιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ὀλιβερ ἀπ' ὅλας τὰς συμφορὰς του.

Τὴν πρωτὰν τῆς ἐβδόμης μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἡμέρας, ἔφθασε χωλαίνων εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Μπάρνετ. Τὰ παραθυρόφυλλα ἦσαν παντοῦ κλειστὰ, αἱ ὁδοὶ ἔρημοι, καὶ οὐδεὶς εἶχεν ἀκόμη μεταβῆ εἰς τὸ ἔργον του. Ὁ ἥλιος ἀνέτειλε λαμπρὸς, ἀλλ' ἡ λάμψις αὐτοῦ ἐχρησίμευε μόνον εἰς τὸ νὰ καταδείξῃ εἰς τὸ πτωχὸν παιδίον πᾶσαν τὴν φρίκην τῆς ἀθλιότητος καὶ τῆς ἀπομονώσεως αὐτοῦ· κατακεκοιμημένους καὶ μὲ καθημαγμένους πόδας ἐκάθησεν ἐπὶ τῶν ψυχρῶν βαθμίδων τῶν προφυλαίων δημοσίου τινός οἰκοδομήματος.

Ἐκάθησεν ἐκεῖ ἐπὶ τινὰ καιρόν· μετ' ἐκπλήξεως δ' ἔβλεπε τοσαῦτα καπηλεῖα, διότι τὸ ἥμισυ τῶν οἰκιῶν τῆς Μπάρνετ εἶναι καπηλεῖα μικρὰ ἢ μεγάλα· ἔβλεπε μετ' ἀδιαφορίας διερχομένους τὰς ἀμάξας πρὸ αὐτοῦ, καὶ εὗρισκεν ἀξιοθαύμαστον, ὅτι ἠδύνατο εἰς ὀλίγας ὥρας νὰ διατρεῖξῃσι τὸ διάστημα, δι' ὃ ἐκεῖνος κατηνάλωσεν ὀλόκληρον ἐβδομάδα, καὶ θάρρος καὶ ἀπόφασιν ἀνώτερα τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Τοῦ ῥεμβασμοῦ τούτου ἐξήγαγεν αὐτὸν εἰς παῖς, ὅστις πρὸ μικροῦ εἶχε διέλθει ἐμπροσθέν του χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι προσέσχε κἂν εἰς αὐτὸν, καὶ ὅστις ἐπανελθὼν ἔστη εἰς τὸ ἀπέναντι τῆς ὁδοῦ μέρος, ὅπως τὸν παρατηρήσῃ προσεκτικῶς. Ὁ Ὀλιβερ ὀλίγην ἔδωκεν εἰς αὐτὸν προσοχὴν· ἀλλ' ὁ παῖς ἐκεῖνος ἔστη ἐπὶ πολὺ πρὸ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν, ὥστε ὁ Ὀλιβερ ὑψώσας τὴν κεφαλὴν τὸν παρατήρησε μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος. Τότε ἐκεῖνος διέσχισε τὴν ὁδὸν καὶ πλησιάσας τὸν Ὀλιβερ τῷ εἶπε:

«Ε; τὰδρέφι, τί ἔχουμε; τί μαντάτα; πῶς ἔδω;»

Ὁ παῖς, ὁ τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπευθύνας τῷ Ὀλιβερ, ἦτο συνομιλῆκος σχεδὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξ ὧν εἶχε ποτε ἴδει ὁ Ὀλιβερ ὁ παραδοξότατος. Ἡ ρίξ του ἦν ἀνάσιμος, τὸ μέτωπον στε-

νὸν καὶ χαμηλὸν, τὰ χαρακτηριστικὰ χυδαῖα, καὶ ῥυπαρώτατον τὸ ἐξωτερικόν· ταῦτα ὅμως οὐδόλως ἐμπόδιζον αὐτὸν τοῦ νὰ προσποιῇται ἔκφρασιν καὶ στάσιν σπουδαίου ὑποκειμένου.

Ἦτο μικρόσωμος, πόδας δ' εἶχε ραίβους καὶ ὀφθαλμοὺς μικροὺς, ἀσχήμους καὶ προπετεῖς. Ἐφόρει τὸν πῖλόν του τόσῳ στραβῷ, ὥστε ἐφαίνετο ἔτοιμος νὰ πέσῃ εἰς πᾶν κίνημα, καὶ θὰ ἐπιπτε πράγματι ἂν διὰ συνεχῶν καὶ ταχυτάτων κινήσεων τῆς κεφαλῆς δὲν διετήρει τὴν ἰσορροπίαν αὐτοῦ. Τὸ ἐνδύμα του κατέπιπτε μέχρι περνῶν, αἱ δὲ χειρίδες του ἦσαν ἀνестραμμέναι μέχρις ἀγκῶνος, προφανῶς ὅπως ἔχη τὴν εὐκολίαν νὰ χώνῃ τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια τῶν βελουδίνων περισκελίδων του, ὅπως ἀκριβῶς ἔκαμνε κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ἐν γένει δ' ἦτο τόσῳ κορδωμένος, ὥσθ ἦν δυνατὸν εἰς νεανίαν τοῦ ἀναστήματός του, μὴ υπερβαίνοντος τοὺς τέσσαρας πόδας καὶ ἐξ δακτύλους.

«Λοιπὸν, τὰδρέφι, τί ἔχουμε; ἠρώτησε τὸν Ὀλιβερ ὁ ἀλλόκοτος ἐκεῖνος παῖς.

— Πεινῶ καὶ εἶμαι πολὺ κουρασμένος, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ μετὰ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐκαμα μακρινὸ δρόμο. Περιπατῶ τώρα ἐπὶ τὰς ἡμέρας.

— Ἐπὶ τὰς ἡμέραις δρόμο! χμ!... Ἀ, καταλαμβάνω... κατὰ διαταγὴν τοῦ μεριοῦ, ἔ; Ἀλλὰ, φαίνεται, εἶπε παρατηρήσας τὴν ἐκτεταγμένην φυσιογνωμίαν τοῦ Ὀλιβερ, δὲν θὰ καταλαμβάνεις τί εἶναι μερὶ, βλάμη;»

Ὁ Ὀλιβερ ἀπήντησε μετ' ἀπλότητος, ὅτι ἐξευρεν ὅτι μερίον εἶναι τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ ποδός.

«Ἀ, χα! χα! εἶσαι βλέπω ῥεμούντα! ἀνεφώνησεν ὁ εὐγενὴς νεανίας. Μερὶ, μπερὲ, εἶναι ὁ πταισματοδίκης, καὶ ὅποιος περιπατεῖ κατὰ διαταγὴν τοῦ μεριοῦ, πηγαίνει πρὸς τὰ ἀπάνω καὶ ὄχι πρὸς τὰ ὑποστά· ὅλο σκαρφαλῶναι ἀπάνω, καὶ ποτὲ δὲ καταβαίνει. Ἐχεις ᾄσαι ἔς τὸ μύλο;

— Ποῦ μύλο; ἠρώτησεν ὁ Ὀλιβερ.

— Τὸν μύλο, ποῦ γυρίζει χωρὶς νερὸ καὶ ποῦ βρίσκεται ἔς τὸ κομπουρλοῦκι.¹ Ἐλα, μαζί μου. Ἐχεις ἀνάγκη νὰ μπουζουριάσῃς,² καὶ θὰ σου δώσω ἐγὼ μπουζοῦρι. Δὲν γράζω πολλαῖς τριόρδαις,³ μὰ ὥσθ θὰ βαστάξουν, θὰ βαστάξουν. Σήκω καὶ ἴκλῳθα!»

1. Μαθητεύμενος, ἄπειρος.—Αἱ μὴ διὰ πλαγίων χαρακτηρισμῶν σημειούμενα: κορακιστικαὶ λέξεις καὶ ἐκφράσεις, ἐλήφθησαν ἐκ τῶν κορακιστικῶν τῶν ἐν Ἀθήναις ἀγυσι-παίδων. Τὰ κορακιστικὰ ταῦτα, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, σπανίζουσιν ἐκφράσεις ἀναφερομένων εἰς κλοπὰς καὶ φόνους, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ἐν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι παρατηρουμένου.

2. Ὑπαινίσσεται τὴν βάζανον τοῦ μύλου ἐν ταῖς φυλακαῖς. Οἱ καταδικασμένοι ἀναβαίνουν τὰς βαθμίδας αὐτοῦ, ὅστις στρέφεται καὶ τοὺς ἀφίνει εἰς τὴν αὐτὴν θέαν. Ἐν Ἑλλάδι μόνον εἰς πτηνὰ ἐπιβάλλεται ἡ βάσανος αὕτη, διότι ὑπάρχουσι κλωβία κατὰ τοιαύτην μέθοδον κατεσκευασμένα.

3. Φυλακή.

4. Νὰ φάγῃς.

5. Δὲν ἔχω πολλὰ χρήματα.

Ὁ νεανίας ἐδοήθησε τὸν Ὀλιβερὶ νὰ σηκωθῇ καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς πενιχρόν τι παντοπωλεῖον, ἔνθα ἠγόρασεν ὀλίγον χοιρομήριον καὶ ἄρτον δύο λιτρῶν. Μετ' ἀξιοθαυμάστου δ' ἀγχινοίας ἐτρύπησε τὸν ἄρτον καὶ ἔχωσε ἐντὸς αὐτοῦ τὸ χοιρομήριον, διὰ νὰ μὴ βλάψῃ αὐτὸ ὁ κονιορτός, λαβὼν δὲ πάντα ὑπὸ μάλης εἰσήλθεν εἰς τι ἄθλιον καπηλεῖον, καὶ εἰσεχώρησε μετὰ τοῦ Ὀλιβερ εἰς τινα ἐνδοτέρω αἴθουσαν. Ἐκεῖ ὁ μυστηριώδης νεανίας διέταξε νὰ φέρωσιν ἕν κανάτιον ζύθου· ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ νέου φίλου του, ὁ λιμώττων Ὀλιβερ ἐπέπεσε κατὰ τοῦ φαγητοῦ, ὅπερ ἀπλήττως κατεβρόχθιζεν, ἐν ᾧ ὁ ξένος παρετήρει αὐτὸν προσεκτικώτατα.

«Εἴμαστε λοιπὸν γιὰ τὸ Λονδῖνον; ἠρώτησεν ὁ παράδοξος παῖς, ὅταν ὁ Ὀλιβερ ἐτελείωσε.

— Ναί.

— Ἐχομε ὅστι;

— Ὁχι.

— Παράδες;

— Ὁχι.»

Ὁ νέος κύριος ἤρχισε νὰ συρίττῃ καὶ ἔχωσε τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια τῶν περισκελίδων του, ὅσον ἐπέτρεπον τοῦτο αἱ μακραὶ χειρίδες τοῦ ἐνδύματός του.

«Κατοικεῖτε εἰς τὸ Λονδῖνον; ἠρώτησεν ὁ Ὀλιβερ.

— Ναί, ἐκεῖ ἔχω τὸ ὅσπιτι μου, ἀπεκρίνατο ὁ νεανίας. Ἀλλὰ δὲν θάχῃς ποῦ νὰ κοιμηθῇς ἀπόψε, ἔ;

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ. Ἀφ' οὔτου ἔφυγα ἀπὸ τὸν τόπον μου δὲν ἐκοιμήθηκα μέσα ὅς ἐς ὅσπιτι.

— Μὴ σκοτίζῃς γιὰ τόσῳ μικρὰ πράγματα, εἶπεν ὁ νεανίας. Θὰ ἔλθω καὶ γὼ ἀπόψε ὅς τὸ Λονδῖνο, καὶ γνωρίζω ἐκεῖ ἕνα σεβάσμιον γέροντα, ὁ ὁποῖος θὰ σου δώσῃ νὰ καθίσῃς δωρεάν καὶ θὰ σου εὕρῃ καὶ δουλειά, φθάνει μόνον νὰ σε παρουσιάσῃ κάνας γνῶριμός σου κύριος. Καὶ σὺ πως τὸν γνωρίζομεν; ἔμεῖς κομμάτι,» προσέθηκεν ὁ νεανίας.

Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη προσφορὰ καταλύματος, ἐφάνη ἀνέλπιστον εὐτύχημα εἰς τὸν Ὀλιβερ, ἀφ' οὗ μάλιστα συνωδύετο καὶ ὑπὸ τῆς διαβεβαιώσεως ὅτι ταχέως θὰ φροντίσωσι νὰ τῷ εὕρωσι καὶ καλὴν ἐργασίαν. Τὴν προσφορὰν ταύτην ἐπηκολούθησε συνιδάλειξι φιλικὴ καὶ ἐμπιστευτικὴ, ἐξ ἧς ὁ Ὀλιβερ ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ φίλος του ἐκαλεῖτο Τζάκ Ντῶκινς (Jack Dawkins) καὶ ὅτι ἦτο εὐνοοῦμενος καὶ προστατευόμενος τοῦ ἐν λόγῳ γέροντος κυρίου.

Τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ κυρίου Ντῶκινς δὲν συνηγόρει πολὺ ὑπὲρ τῶν πλεονεκτημάτων, ἅτινα παρείχεν ἡ προστασία τοῦ γέροντος ἐκείνου κυρίου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ συνομιλία του ἦτο ἐπιπολαία καὶ ἀσυνάρτητος, καὶ οἱ φίλοι του ἐκάλουν

αὐτὸν, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολόγει *Ἀπανωλαδιάρ*, ὁ Ὀλιβερ συνεπέρανεν ὅτι ἀφ' οὗ ὁ νέος σύντροφός του θὰ ἦτο κουφόνους καὶ ἄσωτος, τὰ ἠθικὰ παραγγέλματα τοῦ γέροντος προστάτου αὐτοῦ δὲν θὰ εἰσηκούοντο. Καὶ τοιαῦτα σκεπτόμενος, ἀπεφάσισε νὰ προσπαθῇ νὰ προσκτῇται ὡς οἶδεν τε τάχιστα τὴν ὑπόληψιν τοῦ γέροντος κυρίου, καὶ νὰ πόσῃ τῆς τιμῆς τῆς συναναστροφῆς τοῦ *Ἀπανωλαδιάρ*, ἐὰν οὗτος ἐξηκολούθει, ὡς ἐφαίνετο λίαν πιθανόν, μένων ἀδιόρθωτος.

Ὁ Τζάκ Ντῶκινς δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς Λονδῖνον πρὸ τῆς νυκτός, καὶ ἦτο ἐνδεκάτη σχεδὸν ὅταν ἔφθασαν πρὸ τοῦ δρυφράκτου τοῦ Ἰτλιγκτων. Διήλθον διὰ τῆς ὁδοῦ ἀγίου Ἰακώβου, κατῆλθον εἰς τὸν δρομίσκον τὸν φέροντα εἰς τὸ θέατρον Σάντλεργουελ (Sodlerwell), ἐβάδισαν κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Ἐξμάουθ (Exmouth) καὶ τοῦ Κόπις-Ρόου, εἰτα διέσχισαν τὴν μικρὰν αὐλὴν τοῦ πτωχοκομείου καὶ τὸ κλασικὸν ἔδαφος τὸ κλούμενον ἄλλοτε Χόκλυ-ιν-δὴ-Χόλ (Hakley in the Hole), καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν μικρὰν Σάφρον Χίλλ καὶ τὴν μεγάλην (Saffron Hill the Great), ὅς ὁ Ἀπανωλαδιάρ διέτρεξε βήματι ταχεῖ, συνιστῶν τῷ Ὀλιβερ νὰ τον ἀκολουθῇ ἐκ τοῦ πλησίον.

Καίτοι ὁ Ὀλιβερ μετὰ δυσκολίας κατῴρθον νὰκολουθῇ τὸν ὁδηγόν του, ἡδυνήθη ὅμως νὰ ρίψῃ λαθραῖα τινὰ βλέμματα ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ, ἣν διέτρεχεν. Ἦτο τὸ ρυπαρώτατον καὶ ἐλεεινότατον μέρος ὧσων ποτὲ εἶδε. Ἡ ὁδὸς στενὴ καὶ ὑγρὰ, ἡ δὲ ἀτμόσφαιρα μεστὴ μiasματωδῶν ἀναθυμιάσεων. Ἐβλεπέ τις ἐκεῖ πολλὰ μικρὰ ἐργαστήρια, τὰ ὁποῖα ἀντὶ ἐκθεμάτων, εἰχον παιδία προσκαλοῦντα ἀγοραστάς, καίτοι ἡ ὥρα ἦν λίαν προκεχωρημένη. Τὰ μόνα μέρη, ἅτινα ἐφαίνοντο κάπως κρείσσονα κατέχοντα θέσιν εὐημεροῦντα ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς κακοδαιμονίας, ἦσαν τὰ καπηλεῖα, ὅπου Ἱρλανδοὶ ἐκ τῶν ἐσχάτων στρωμάτων τοῦ λαοῦ, ἢ μᾶλλον ἐκ τῶν κατωτάτων στρωμάτων τοῦ ἀνθρώπου γένους, ἤριζον θορυβωδῶς. Ἐντὸς στενῶν ἀγυῶν καὶ διόδων καταληγουσῶν εἰς τὴν κυρίαν ὁδόν, ἐμπροσθεν πενιχροτάτων οἰκιῶν, ἐκυλίωντο ἐν τῷ βορβόρῳ ἄνδρες καὶ γυναῖκες μέθυσοι καὶ ἐνίοτε ἐκ τῶν τρωγλῶν ἐκείνων ἐβλεπέ τις ἐξερχομένους ἀνθρώπους, ὧν ἡ ἀπαισία φυσιογνωμία κατεδείκνυνε ὅτι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οὔτε ἀξιεπαίνους οὔτε πολὺ ἐνθαρρυντικὰς εἶχον προθέσεις.

Ὁ Ὀλιβερ ἐσκέπτετο ἂν δὲν θὰ ἔκαμνε καλὴν ἐκ τῆς φύγῃ, ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸ πέρας τῆς ὁδοῦ. Ὁ ὁδηγός του ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ βραχίονος, ὥθησε θύραν τινὰ οὐ μακρὰν τοῦ Φιηλδλίν (Fieldlane), εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τινα δευδροστοχίαν καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν.

«Ποῖος εἶναι; ἠκούσθη φωνὴ τις ἀνταπο-

κρινομένη εἰς συριγμόν τοῦ Ἀπανωλαδιᾶ.

— Ἀνθη καὶ σιγουράντζα! ἦτο ἡ ἀπόκρισις. Σημεῖόν τι ἴσως ἡ σύνθημα πρὸς ἐνδειξιν ὅτι τὰ πάντα βαίνουνσι καλῶς.

Ἀμυδρὸν φῶς κηρίου ἐφώτισε τὸν εἰς τὸ ἄκρον τῆς δεινδοστοιχίας τοῖχον, καὶ κεφαλὴ τις προέκυψεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, ὅπισθεν κλίμακος φερούσης κάτω εἰς τι παλαιὸν μαγειρεῖον.

«Εἰσασθε δύο, εἶπεν ὁ φέρων τὸ φῶς, ὑψῶν τὸ κηρίον καὶ θέτων τὴν χεῖρα ἄνω τῶν ὀφθαλμῶν ὅπως εὐκρινέστερον διακρίνῃ τὰ ἀντικείμενα. Ποῖος εἶναι ὁ ἄλλος;

— Καινούργιο φροῦττο, ἀπεκρίνατο ὁ Τζᾶκ Ντώκινς ὥθων τὸν Ὀλιβερ διὰ νὰ προχωρήσῃ.

— Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται;

— Ἀπὸ τὰ πρασινοχώρια.¹ Εἶναι ἀπάνω ὁ Φέιγκιν;

— Ναί, διορθώνει σχοληκόπανα.² Ἀναβήτε.»

Ὁ ἄνθρωπος ἠφανίσθη καὶ ἔμειναν εἰς τὰ σκότη.

Συρόμενος πάντοτε ὑπὸ τοῦ συντρόφου του, ὅστις τῷ ἐκράτει σφιγκτὰ τὴν μίαν χεῖρα, ὁ Ὀλιβερ προσεπάθει ψηλαφῶν διὰ τῆς ἐτέρας ὅπως εὗρῃ τὸν δρόμον. Ἀνῆλθε μετὰ δυσκολίας τὰς κατάρρους βραθυίας, ἃς ὁ ὁδηγὸς αὐτοῦ διεσκέλιζε μετὰ εὐκινήσιας, μαρτυρούσης ὅτι ἡ κλίμαξ ἐκείνη ἦν γνωστοτάτη αὐτῷ ὥθισε τὴν θύραν δωματίου τινὸς καὶ εἰσῆγαγεν εἰς τοῦτο τὸν Ὀλιβερ. Οἱ τοῖχοι καὶ ἡ στέγη ἦσαν μεμαυρισμένα ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἀκαθαρείας. Πρὸ τῆς ἐστίας, ἐπὶ τραπέζης ἐκ ξύλου ἐλάτης, ἔκειτο ἀλειμματοκῆριον προσηρμοσμένον εἰς τὸν λαϊμόν φιλλης, δύο ἢ τρεῖς κασσιτέρεινοι λάγηννοι, εἰς ἄρτος, βούτυρον καὶ ἐν τρυβλίον. Ἐπὶ τῆς ἐστίας ἐτηγανίζοντο λουκάνικα, καὶ πλησίον ἴστατο γέρον Ἰουδαῖος κρατῶν περόνιον εἰς τὴν χεῖρα. Τὸ πρόσωπόν του ἦν ἐρρυτιδωμένον, τὰ δὲ ἄγνεθ' καὶ ἀπεχθὴ χαρακτηριστικὰ του ἔκρυπτεν ἐν μέρει κόμη πυκνὴ πυρρά. Ἐφερε ῥυπαρὸν ἐκ φλανέλλας κοιτώντιν καὶ δὲν εἶχε λαίμοδετὴν ἐφάνετο ὅτι προσεῖχε συνάμα εἰς τὴν ἐστίαν καὶ εἰς σχοινίον ἐξ οὗ ἐκρέμαντο πολλὰ μετὰξινα μανδήλια. Πολλὰ ἄθλια κλιναι, ἐκ παλαιῶν σάκκων, ἦσαν ἐστρωμέναι πλησίον ἀλλήλων ἐπὶ τοῦ δαπέδου. Περὶ τὴν τράπεζαν τέσσαρα ἢ πέντε παιδιὰ, συνμίληκα τοῦ Ἀπανωλαδιᾶ, ἐκάπνιζον τὴν πίπαν των, ἐπινον πνευματώδη ποτὰ, καὶ ἐν γένει ἔκαμνον ὡς ἄνδρες περικυκλώσαντα τὸν σύντροφόν των, ὅστις ταπεινῇ τῇ φωνῇ εἶπεν ὀλίγας λέξεις πρὸς τὸν Ἰουδαῖον ἐστράφησαν εἰτα γελῶντα πρὸς τὸν Ὀλιβερ, ὡς καὶ ὁ Ἰουδαῖος, ὅστις ἐξηκολούθει κρατῶν τὴν περόνην του.

1. Χώρα τῶν ἀθῶων.

2. Μετὰξινα μανδήλια.

«Σᾶς παρουσιάζω τὸν φίλον μου Ὀλιβερ Τουίστ,» εἶπεν ὁ Τζᾶκ Ντώκινς.

Ὁ Ἑβραῖος ἐγέλασε μορφάζων, ἐχαίρετ' ὅπως προσκλίνας ταπεινῶς τὸν Ὀλιβερ, ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ εἶπεν ὅτι ἠλπίζεν ὅτι θὰ ἔχῃ τὴν τιμὴν νὰ γνωρισθῶσι καλλίτερον. Ἀκολούθως οἱ μικροὶ οἰνοπνευματοπόται περιεκύκλωσαν αὐτὸν, τῷ ἔσφιγξαν μετὰ δυνάμεως τὴν χεῖρα, ὥστε ἔπεσε τὸ μικρὸν δέμα του ἄλλος ἔσπευσε νὰ τὸν ἀφαιρέσῃ τὸ κασκέττον του, καὶ ἄλλος νὰ ἐρευνήσῃ τὰ θυλάκιά του ὅπως τὸν ἀπαλλάξῃ τοῦ κόπου τοῦ νὰ τὰ κενώσῃ πρὸ τοῦ κατακλιθῇ, ἐπειδὴ ἦτο κουρασμένος καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ κοιπάσῃ. Αἱ περιποιήσεις καὶ αἱ εὐγένειαι αὗται δὲν θὰ περιωρίζοντο ἴσως ἕως ἐδῶ, ἀν' ὃ Ἑβραῖος δὲν ἐφιλοδώρει θαυμάσιον διὰ κτυπημάτων τῆς περόνης του τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς ὤμους τῶν περιποιητικωτάτων ἐκείνων μικρῶν κατεργαρέων.

Ἐχάρομεν πολὺ ὁποῦ σὲ βλέπομεν, Ὀλιβερ, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος. Ἀπανωλαδιᾶ, βγάλε τὰ λουκάνικα ἀπὸ τὴν φωτιά, καὶ πλησίασε ἕνα σκαμνί, γιὰ νὰ καθίσῃ ὁ Ὀλιβερ. Ἀ, βλέπεις μὲ ἀπορίαν τὰ μανδήλια! Πολὺ καλὴ συλλογὴ, ἔ, τί λες, φίλε μου; Τώρα ἴσα ἴσα τὰ ἐτοιμάζομεν διὰ τὴν πλύσι. Γι' αὐτό! τὰ ἐτοιμάζομεν, Ὀλιβερ, γι' αὐτό! Ἀ, χά, χά!

Τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Ἑβραίου ἐπασφράγισαν διὰ θορυβώδους ἐπιδοκιμασίας οἱ νεαροὶ μαθηταὶ του ἀκολούθως ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν.

Ὁ Ὀλιβερ ἔφαγε τὸ μέρος του ὁ Ἑβραῖος ἐκέρασεν αὐτὸν ἐν ποτήριον γρῶγ μὲ γκίν, συνίστων αὐτῷ νὰ πῇ διὰ μιᾶς ὅλον τὸ ἐν τῷ ποτηρίῳ οἶνόν πνευμα, διότι ἐχρειάζετο καὶ ἄλλος τὸ ποτήριον. Ὁ Ὀλιβερ ὑπήκουσε μετ' ὀλίγον δ' ἠσθάνθη ὅτι τὸν μετακόμιζον ἡσύχως ἐπὶ τινος τῶν σάκκων καὶ ἐκοιμήθη ὑπνον βαθύτατον.

¹ Ἐπειτα συνέχισα.

Τίνες αἱ ὕψιστα θεοκρασίαι, αἱ παρατηρηθεῖσαι

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

[Μετάφρασις Σ. Μηλιαρίκη.]

Μετὰ ὑπερβολικὸν καύσωνα ἢ μετὰ μεγάλας βροχὰς πολλάκις ἀκούομεν τὴν συνήθη φράσιν, ὅτι τοιοῦτος καύσων ἢ τόσῳ ἄφθονος βροχῇ εἶνε πρωτοφανὴς καὶ ὅτι οὐδέποτε μέχρι τοῦδε συνέβη τὸ τοιοῦτον. Οἱ ἄνθρωποι συνήθως εὐκόλως θαυμάζουσι πᾶν ἀσύνθηον μετεωρολογικὸν φαινόμενον, λησμονοῦντες ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ἀνθρωπίνου μνημονικοῦ εἶνε ἐν γένει ἀσθενὴς, καὶ ὅτι μόνον οἱ τῶν φυσικῶν φαινομένων παρατηρηταὶ κρίνωσιν ἀληθῶς περὶ τοιούτων πραγμάτων, βασιζόμενοι ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν καὶ σημειώσεων. Ἡ δοξασία ὅτι ὁ καιρὸς ἀλλοιοῦται κατὰ μικρὸν, τῶν ἐτῶν παρέρχοντων, στηρίζεται ἐπὶ ὅλῳ σαθρᾷ βάσει, ὅπως καὶ ἡ γνώμη τῶν γερόντων, ὅτι οἱ